

'Van leuke filmpjes leer je niet lezen'

Terwijl Nederlandse leerlingen almaar slechter worden in lezen en schrijven, boeken sommige basisscholen juist enorme vooruitgang. Met 'ouderwetse' klassikale lessen in spelling, klanken en lezen. „Er zitten kinderen in groep 3 die al verhalen lezen die voor groep 7 bedoeld zijn.”

door **Emile Kossen**

De letter f, die klinkt als een 'fff' en daar hoort een beweging van een fietspomp bij. Zo leren kinderen in groep 3 van 't Palet in het Brabantse Heeswijk Dinther de klanken van de letters. Op het krijtbord schrijft lerares Wilma van Aar een rijtje woorden die de leerlingen deze week moeten leren. Inmiddels schrijven ze al woorden als 'sproeikop'.

Sinds het begin van dit schooljaar gebruiken ze op 't Palet een nieuwe manier om jonge kinderen te leren lezen en spellen. Geen verhalende opdrachten en cartoons meer die de kinderen kunnen afleiden, maar een focus op lezen en spellen. Terug naar de basis dus.

„We lezen, schrijven en spellen steeds weer hetzelfde. Dat is een beetje saai en droog, maar we merken dat het heel goed werkt”, constateert ze op een van de laatste dagen voor de zomervakantie.

De groep 3 begon het jaar als een gemiddelde groep, maar ze zitten inmiddels bij de beste 10 procent van het land, vertelt een trotse directeur Sarah Bergsen. „En er zijn kinderen in de klas die al verhalen lezen die voor groep 7 bedoeld zijn.” Van Aar voegt toe: „Dat is toch verwonderlijk!”

Niveau

Discussies over de basisvaardigheden van leerlingen laiden ook dit schooljaar weer op. Het niveau taal en rekenen daalt al jaren volgens de

onderwijsinspectie – een achterstand die vaak begint op de basisschool en daarna steeds moeilijker wordt om in te halen. Het gevolg is dat 'steeds meer leerlingen het onderwijs onvoldoende geletterd en/of gecijferd verlaten'.

Handboek

Scholen als 't Palet doen hun best die trend te keren, bijvoorbeeld met de hulp van orthopedagoog José Schraven. Al in de jaren 90 bedacht ze een handboek voor leraren, *Zo leer je kinderen lezen en spellen*, dat onlangs werd uitgebracht door uitgever Pica. „Om het goed te kunnen uitleggen aan kinderen, moet je als leraar eerst goed weten hoe het in elkaar zit”, zegt Schraven.

„Van leuke filmpjes kijken leer je niet lezen of spellen. En hele verhalen bedenken rondom iets basistaals als de uitspraak van de letter 'k', dat zorgt vooral voor verwarring bij de leerlingen.”

Haar boodschap: „Het draait om sober en helder lesgeven. Eerst instructie, dan samen oefenen en meteen feedback geven.” De leraar kan het beste recht voor de leerlingen staan en klassikaal de materie uitleggen. Met pen en papier aan de slag werkt veel beter dan met digitale hulpmiddelen. Dat klinkt mis-

Wilma van Aar geeft taalles aan groep 3 zonder hippe cartoons en verwarrende verhaaltjes. FOTO'S RIAS IMMINK

De leerlingen van juf Wilma luisteren aandachtig hoe de letter f klinkt.

schien als iets van vroeger. „Noem het alstublieft niet ouderwets, maar effectief.”

Bij strikte toepassing gaan leerlingen inderdaad aanzienlijk beter presteren, blijkt uit onderzoek van professor Anna Bosman van de Rad-

de basisvaardigheden van leerlingen binnen tien jaar op te krikken. Zo wil Wiersma externe 'hulpteams' naar scholen sturen om naar oplossingen te zoeken.

„Het hoeft allemaal niet zo moeilijk te zijn om de basisvaardigheden aan te leren, dat laten wij toch zien”, stelt directeur Bergsen. „Er is veel bekend over wat effectieve manieren van lesgeven zijn. Volgens mij moet er meer met scholen gedeeld worden wat werkt.”

Lerarenopleiding

Schraven wijst zelf naar de lerarenopleiding, de pabo, als een belangrijke plek om veranderingen door te voeren. Als studenten worden aangeleerd hoe ze effectief lesgeven in lezen en spellen, wordt de komende generatie kinderen bijna automatisch beter in Nederlands.

„Net afgestudeerde leraren worden nu een beetje voor de leeuwen gegooid. Meer dan eens komen ze bij mij uit met de vraag: waarom kreeg ik dit soort vakkennis niet op school?”

'Met pen en papier werkt beter dan met digitale middelen'

boud Universiteit, óók de kinderen met het stempel 'dyslexie'. Bosman concludeert dat taalachterstanden niet komen door 'sociaal-economische achterstanden of het algemeen intelligentieniveau'. „Problemen met technisch lezen zijn het gevolg van tekorten op het gebied van de instructie.” Oftewel: het draait om de kwaliteit van de leraar.

Momenteel werkt minister Dennis Wiersma (primair en voortgezet onderwijs) aan een 'masterplan' om

Orthopedagoog José Schraven: „Het draait om sober en helder lesgeven.”

FOTO ROBERT HOETINK

Directrice Sarah Bergsen: „Scholen moeten meer delen wat werkt.”